

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2014 M. BIRŽELIO 26 D. NUTARIMO NR. XII-964 „DĖL LIETUVOS SVEIKATOS 2014–2025 METŲ STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucija, pateikusi pastabas ir pasiūlymus	Suinteresuotų institucijų pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos ūkio ministerija 2018-11-06 raštas Nr. (28.2-83 E)-3-4520	Dėl Projekto 1 straipsnio 15 punkte siūlomos nuostatos nustatyti reikalavimą teikti informaciją apie alkoholinio gėrimo energinę vertę ir alkoholio vartojimo vienetus ant alkoholinių gėrimų pakuočių atkreipiamo dėmesį, kad maisto (įskaitant alkoholinius gėrimus) ženklavimo reikalavimus šiuo metu nustato 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 ir kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (toliau – Reglamentas). Šio Reglamento 38 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šiuo Reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jas taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Tos nacionalinės priemonės neturi sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, įskaitant kitų valstybių narių maisto produktų diskriminaciją. Todėl turi būti įvertinta, ar numatomas alkoholio produktų ženklinimas (informacijos apie alkoholinio gėrimo energinę vertę pateikimas) neprieštarautų minėtoms Reglamento nuostatomis. Taip pat nepritariame Projekto nuostatai dėl informacijos apie alkoholinių gėrimų santykinį alkoholio vienetų skaičių pateikimo, nes manome, kad tokia priemonė	Neatsižvelgta Alkoholio kontrolės įstatymo 3 str. nustatyti valstybės alkoholio kontrolės politikos principai, vienas iš jų – skatinti informacijos apie alkoholio vartojimo žalą sveikatai sklaidimą visuomenei. Įstatymo 18 straipsnio 6 dalis nustato, kad alkoholinių gėrimų pirkėjai turi teisę pardavimo vietoje gauti išsamią, teisingą, tikslią ir aiškią informaciją apie perkamą prekę. Taigi, informacijos apie alkoholio energetinę vertę pateikimas ant gėrimų pakuočių atitinka Įstatymo nuostatas ir suteikia galimybę pirkėjui rinktis, įvertinant alkoholio žalą, t. y. prisideda prie visuomenės sveikatinimo tikslų. Pastebėtina, kad pastaboje nurodyto Reglamento 38 straipsnio 1 dalyje nustatyta „nedarant poveikio 39 straipsniui, valstybės narės gali patvirtinti nacionalines priemones šiuo reglamentu konkrečiai nesuderintų klausimų srityje, jeigu jomis nedraudžiamas laisvas šio reglamento reikalavimus atitinkančių prekių judėjimas, jam nesudaromos kliūtys arba jis nėra ribojamas.“ Reglamento 39 straipsnio 1 dalis nustato, kad „be 9 straipsnio 1 dalyje ir 10 straipsnyje nurodytų privalomų duomenų, valstybės narės 45 straipsnyje nustatyta tvarka gali priimti priemones, reikalaujančias nurodyti papildomus privalomus duomenis apie specifines maisto produktų rūšis ar kategorijas, pagrįsdamos šį reikalavimą bent viena iš šių priežasčių: <...> a) visuomenės sveikatos apsauga“. Taigi, pagal Reglamentą papildomas privalomas maisto produktų žymėjimas galimas apie numatomas priemones Reglamento 45 straipsnyje nustatyta tvarka iš anksto pranešus Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms ir jas pagrindus.

Institucija, pateikusi pastabas ir pasiūlymus	Suinteresuotų institucijų pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus
	<p>sukeltų didelę naštą ūkio subjektams, jiems tektų keisti visų alkoholinių gėrimų etiketes, o galimas tokios priemonės alkoholio patrauklumą mažinantis poveikis yra abejotinas.</p>	<p>Nustatant teisinį reguliavimą turi būti atsižvelgiama ne tik į verslo interesų (laisvo prekių judėjimo užtikrinimo, prekybos kliūčių, naštos verslui ir nepagrįsto verslo suvaržymo vengimo) bet į teisėtų visuomenės sveikatos ir vartotojų interesų gynimo siekius, ypač atsižvelgiant į alkoholio vartojimo problemos mastą Lietuvoje kitų ES šalių kontekste bei į Lietuvos gyventojų nuomonę dėl su sveikata susijusios informacijos ženklinant alkoholinius gėrimus (remiantis ES finansuojamo RARHA projekto tyrimo duomenimis, per 80 proc. Lietuvos vartotojų pažymėjo, kad alkoholinių gėrimų etiketėse nepakanka su sveikata susijusios informacijos, o Lietuva tarp 20 Europos šalių buvo ketvirta šalis, kurios vartotojai pažymėjo apie informacijos alkoholinių gėrimų etiketėse trūkumą).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Alkoholio kontrolės įstatymo 4 straipsnio 1 dalį: „alkoholio produktai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių <..> importui, eksportui, prekybai ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas ypatingas valstybinio reglamentavimo režimas“. Įrodyta, kad alkoholis yra kancerogenas, sukelia daugelį (mokslinėje literatūroje nurodyta – per 60) ligų ir didžiulę socialinę-ekonominę naštą valstybei (naujausio LSMU tyrimo (2018 m.) rezultatais, alkoholio sukeliamą žalą Lietuvoje kasmet siekia apie 320 000 EUR ar beveik 0,85 proc. Lietuvos BVP), todėl turi būti siekiama visų pirma įvykdyti teisinį įsipareigojimą objektyviai informuoti vartotoją apie šio produkto sukeltas rizikas asmens ir visuomenės sveikatai.</p> <p>Alkoholinių gėrimų privalomo ženklinimo reglamentavimo klausimas taip pat svarstomas ES lygiu (palaiko nemažai valstybių narių, skėtinė EURO CARE nevyriausybinė organizacija). Remiantis Estijos, Latvijos ir Lietuvos 2017 m. gruodžio mėn. pasirašytu ketinimo memorandumu dėl</p>

Institucija, pateikusi pastabas ir pasiūlymus	Suinteresuotų institucijų pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus
		bendradarbiavimo mažinant alkoholio vartojimą, rūkymą ir netinkamos mitybos žalą, numatyta remti ir plėtoti alkoholinių gėrimų ženklimą, siekiant suteikti vartotojui objektyvią informaciją ir įgalinti vartotoją priimti informuotą sprendimą. Alkoholinių gėrimų ženklimą siekia įteisinti kitos VN (pvz., Airija, kuri dabar EK notifikuoja išplėstinį (apima ne tik apie alkoholinio gėrimo energinę vertę ir alkoholio vartojimo vienetų) alkoholinių gėrimų ženklavimo reikalavimą. Lietuvoje siekiamas įvesti teisinis reglamentavimas bus notifikuojamas EK ir PPO teisės aktų nustatyta tvarka, taigi galės būti įvedamas tik jį notifikavus.
Narkotikų tabako ir alkoholio kontrolės departamentas 2018-11-08 raštas Nr. S-297	Departamentas informuoja, kad Psichoaktyvių medžiagų vartojimo paplitimo bendrojoje populiacijoje 2016 m. tyrimo duomenimis, 20 proc. respondentų nors kartą gyvenime yra vartoję migdomuosius ir / arba raminamuosius vaistus, 10 proc. - vartojo per pastarąjį mėnesį, o 5,6 proc. tyrime dalyvavusių asmenų nurodė, kad receptinius migdomuosius ir / arba raminamuosius vaistus vartojo be gydytojo paskyrimo. Piktnaudžiavimas vaistais, vaistų vartojimas ne pagal paskirtį, ilgesnį laiką, didesnėmis dozėmis gali pakenkti žmogaus sveikatai bei nulemti priklausomybės išsivystymą. Departamentas, atsižvelgdamas į Psichoaktyvių medžiagų vartojimo paplitimo bendrojoje populiacijoje 2016 m. tyrimo duomenis, siūlo Strategiją papildyti nauju papunkčiu: „96.7. ugdyti gydytojus atsakingai skirti vaistinius preparatus, kurių sudėtyje yra narkotinių ir psichotropinių medžiagų, o pacientus šviesti piktnaudžiavimo vaistais ir vaistų vartojimo ne pagal paskirtį pasekmių klausimais;“	Neatsižvelgta Siūlomas uždavinys yra per smulkus strateginiam dokumentui. Šio tikslo bus siekiama numatytais kompleksiniais priemonėmis.

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras
Aurelijus Veryga
Teisėkūros ir teisimo vertinimo
skyriaus vedėja
2019-06-07 Rita Cicėnienė

Dokumentų valdymo ir
asmenų priėmimo skyriaus
vyriausioji specialistė
Rasa Sinkevičiūtė
2019-06-06

Igoris Balkovskis 2019-06-14

Strateginio valdymo ir
bendradarbiavimo skyriaus vedėja